

نگاهی به دلایل افزایش جرائم در فضای مجازی - دیجیاتو

پگاه طوسی | سه شنبه، ۳۰ بهمن ۱۳۹۷

به گفته «سرهنگ مصطفی نوروزی»، رییس مرکز مبارزه با جرائم ملی و سازمان یافته فتا، جرائم در فضای مجازی در سال جاری به نسبت سال ۹۶ تا ۸۵ درصد افزایش داشته‌اند و ۴۱ درصد از جرائم در پلیس فتا مربوط به برداشت‌های غیر مجاز است. آنطور که نوروزی خبر می‌دهد، در حال حاضر بین ۲۰ تا ۲۵ هزار پرونده در همین رابطه در نقاط مختلف کشور وجود دارد.

«سرهنگ مصطفی نوروزی»، رییس مرکز مبارزه با جرائم ملی و سازمان یافته پلیس فتا

این موضوع آنجا اهمیت بیشتری پیدا می‌کند که افراد تحصیل کرده هم در میان زیان دیدگان فضای مجازی به چشم می‌خورند؛ به عبارت دیگر جرائم در فضای مجازی هر روز شکل و رنگ تازه‌ای به خود می‌گیرد که قابل پیش‌بینی نیستند و برای همین باید مجرمان فضای مجازی و شیوه‌های مقابله با آنها را بیشتر مورد بررسی قرار داد.

«امید مسعودی»، استاد علوم ارتباطات، جامعه اطلاعاتی و رئیس دانشکده علوم ارتباطات دانشگاه

سوره، در گفتگو با دیجیاتو درباره ریشه‌های افزایش جرائم فضای مجازی می‌گوید:

«مهمترین عامل سواد رسانه‌ای است که رسانه‌های در افزایش آن نقش پررنگی دارند و باید دائماً به صورت مستقیم و غیرمستقیم در مورد آن اطلاع رسانی کنند چون زمانی که شهروندان در این موارد اطلاعات بیشتری داشته باشند، کمتر آسیب خواهند دید. همچنین کاربران باید یاد بگیرند که اگر در این فضا برای آنها مشکل به وجود بیاید، نباید از تهدیدها بترسند و در صورت بروز مشکل به پلیس فتا مراجعه کنند.»

بسیاری از افرادی که در فضای مجازی آسیب دیده‌اند، تمایلی به بیان آن و ثبت شکایت ندارند، چرا که تصور می‌کنند افراد ساده‌ای هستند درحالی‌که مجرمان افراد بسیار باهوشی هستند که برای انجام جرم برنامه‌ریزی می‌کنند. از سوی دیگر پیگیری شکایت بسیار زمان‌بر و دردسر ساز است. مسعودی باور دارد که افزایش سواد رسانه‌ای راه حل این معضلات است. به گفته او در سواد رسانه‌ای ما اول باید به حقوق و قوانین خود و دوم به حفظ حریم خصوصی خود آشنا باشیم. چراکه بسیاری از آسیب دیدگان در فضای مجازی نمی‌دانند به چه صورت و به کجا باید شکایت کنند:

«شهروندان باید بدانند که برای فضای مجازی قوانین و مقررات وجود دارد و اگر ما شکایت کنیم پلیس فتا حتما پیگیری خواهد کرد. چنانچه در برخی از پرونده‌های ما پلیس بسیار خوب عمل کرده است. البته باید به این موضوع هم اشاره کرد مشکلاتی که ما در فضای مجازی داریم در سایر کشورها نیز وجود دارد. اتفاقاً بر اساس بررسی‌های صورت گرفته توسط پلیس فتا و

معاونت اجتماعی وزارت کشور، در ایران به دلیل اینکه مردم باورهای دینی و مردمی دارند این جرایم کمتر رخ می‌دهد. در کشورهای اسکاندیناوی نیز به دلیل بالا بودن سواد رسانه‌ای و قانون‌گرایی مردم، جرایم این حوزه بسیار کمتر است.»

این استاد علوم ارتباطات تاکید می‌کند بهترین راه برای کاهش جرایم، افزایش سواد رسانه‌ای و محافظت از اطلاعات شخصی است. مسعودی به اعتماد خطرناک میان کاربران اشاره می‌کند که بیشتر در میان جوانان دیده می‌شود: «متأسفانه کاربران، مخصوصاً کاربران جوان عکس‌های خصوصی، خانوادگی و اطلاعات خود را با دیگران به اشتراک می‌گذارند یا برای دیگری ارسال می‌کنند که همین بستر ساز سوء استفاده، تهدید و وقوع جرم می‌شود.»

در فضای مجازی همچون فضای حقیقی احتمال وقوع جرم وجود دارد اما تفاوت‌هایی وجود دارد که باید بیشتر به آنها توجه کرد. مسعودی باورد دارد که در فضای مجازی مشخص نبودن هویت واقعی کاربران و محدود و مشخص نبودن زمان و مکان وقوع جرایم را آسان‌تر کرده‌است:

«بزهکاری که مدعی‌ست در شهر یا نزدیکی منزل شماست، ممکن است در کشور دیگری باشد یا حتی جنسیت و هویت خود را چیز دیگری معرفی کرده باشد. در جهان واقعی شما برای عقد قرارداد باید در ساعات اداری به مکان‌های مشخصی مراجعه کنید. در حالیکه فضای مجازی چنین چارچوب‌هایی ندارد. در واقع اعتماد به افرادی که اطلاعی از هویت اصلی آنها در دست نیست، زمینه‌ساز بروز جرایم خواهد شد.»

